

Sygn. akt II Ca 975/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2021 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra

Protokolant Katarzyna Sawicka-Borowik

po rozpoznaniu w dniu 16 września 2021 roku w L., na rozprawie

sprawy z powództwa (...) w W. w upadłości likwidacyjnej

przeciwko A. T.

o zapłatę kwoty 15043,78 zł (piętnaście tysięcy czterdzieści trzy złote siedemdziesiąt osiem groszy) z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w stosunku rocznym, lecz nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, od dnia 18 marca 2019 roku do dnia zapłaty

na skutek apelacji powoda od wyroku zaocznego Sądu (...) w L. z dnia 14 lipca 2020 roku, w sprawie (...)

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że zasądza od A. T. na rzecz (...) w W. w upadłości likwidacyjnej dodatkowo kwotę 41,44 zł (czterdzieści jeden złotych czterdzieści cztery grosze) z tytułu odsetek kapitałowych z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w stosunku rocznym, lecz nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, od dnia 20 marca 2019 roku do dnia zapłaty;

II. uchyla zaskarżony wyrok:

1) w punkcie II w części oddalającej powództwo o zapłatę kwoty 2572,81 zł (dwa tysiące pięćset siedemdziesiąt dwa złote osiemdziesiąt jeden groszy) z tytułu odsetek za opóźnienie w zwrocie pożyczki z odsetkami od tej kwoty w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w stosunku rocznym, lecz nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, od dnia 18 marca 2019 roku do dnia zapłaty,

2) w punkcie III w całości

i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi (...) w L. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej;

III. oddala apelację w pozostałej części.

Sygn. akt II Ca 975/20

Uzasadnienie całego wyroku z dnia 28 października 2021 roku

W pozwie wniesionym do Sądu (...) w L. w dniu 20 marca 2019 roku w elektronicznym postępowaniu upominawczym, powód – (...) w W. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W., reprezentowany przez pełnomocnika, wniósł o zasądzenie od pozwanego – A. T. kwoty 15043,78 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP rocznie, nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, od dnia 18 marca 2019

roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów sądowych oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 3-5v).

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał między innymi, że (...) w W. z siedzibą w W. w dniu 16 września 2014 roku zawarła z A. T. umowę numer (...), na podstawie której udzieliła pozwanemu pożyczki w kwocie 10700 zł.

Powód wskazał, że pożyczka miała być spłacana w miesięcznych ratach. Pozwany nie regulował rat pożyczki w ustalonym terminie, to jest do dnia 15 września 2019 roku. Oprocentowanie pożyczki oraz wysokość odsetek od należności przeterminowanych ustalono w umowie. Każdorazowo ich wysokość ustalana była stosownymi uchwałami Zarządu (...), w taki sposób, aby nie przekraczały wysokości odsetek maksymalnych. Z uwagi na rozwiązanie z mocy prawa organów (...), od dnia ogłoszenia upadłości (...) nie istniała możliwość podejmowania uchwał w tym przedmiocie. Z tych względów, na skutek dokonanej przez Radę Polityki Pieniężnej w dniu 5 marca 2015 roku zmiany stopy lombardowej, Syndyk dokonał stosownej zmiany oprocentowania kredytów i pożyczek udzielonych przez (...), mimo braku w tym zakresie uchwały zarządu.

Powód wskazał, że kilkakrotnie wzywał pożyczkobiorcę do dobrowolnego uregulowania zaległych należności, wysyłając wezwania na wskazany adres korespondencyjny, jednak nie spowodowało to spłaty zadłużenia przez pożyczkobiorcę. W związku z powyższym powód wypowiedział umowę pożyczki. Wypowiedzenie zostało wysłane na adres wskazany przez pozwanego i nie spowodowało spłaty zadłużenia. Po upływie trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia cała pożyczka wraz z odsetkami i naliczonymi kosztami stała się natychmiast wymagalna.

Powód wskazał, że na dochodzoną należność składa się:

- 1) niespłacony kapitał kredytu – 10404,84 zł,
- 2) odsetki umowne – 1626,48 zł,
- 3) odsetki z tytułu należności przeterminowanych („karne”) – 2958,46 zł,
- 4) koszty windykacyjne – 54 zł.

Powód wskazał, że postanowieniem z dnia 5 lutego 2015 roku, wydanym w sprawie (...), (...) w W. ogłosił upadłość (...) z możliwością zawarcia układu, powierzając sprawowanie zarządu całym majątkiem upadłego zarządcy – L. K.. Następnie postanowieniem z dnia 19 marca 2015 roku, wydanym w sprawie (...), ten sam Sąd zmienił dotychczasowy sposób prowadzenia postępowania upadłościowego (...) z postępowania z możliwością zawarcia układu na postępowanie obejmujące likwidację majątku upadłego i ustanowił Syndyka – L. K..

*

Wyrokiem zaocznym z dnia 14 lipca 2020 roku (...) w L.:

I. zasądził od A. T. na rzecz (...) w W. w upadłości likwidacyjnej kwotę 9182,81 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy procentowej kredytu lombardowego NBP, ale nie więcej niż dwukrotność stopy procentowej odsetek ustawowych za opóźnienie:

- od kwoty 8404,05 zł od dnia 18 marca 2019 roku do dnia zapłaty,
- od kwoty 778,76 zł od dnia 20 marca 2019 roku do dnia zapłaty;

II. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądził od A. T. na rzecz (...) w W. w upadłości likwidacyjnej kwotę 2389,37 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nadał wyrokowi w punkcie I rygor natychmiastowej wykonalności (k. 123).

W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy ustalił, że (...) w W. w dniu 16 września 2014 roku zawarła z A. T. umowę kredytu konsumenckiego numer (...), na podstawie której (...) przekazał do dyspozycji pozwanego kwotę 10700 zł. Umowa została zawarta na okres od dnia 16 września 2014 roku do dnia 15 września 2019 roku. Spłata kredytu miała następować w ratach miesięcznych, płatnych bez wezwania w terminach i kwotach wskazanych w harmonogramie spłat kredytu, który stanowi załącznik do umowy kredytu.

Sąd Rejonowy wskazał, że w pkt 7 umowy określono, iż kredyt oprocentowany jest według stopy referencyjnej ustalanej przez Radę Polityki Pieniężnej, wynoszącej na dzień zawarcia umowy 2,50 %, powiększonej o marżę (...) w wysokości 13,50 punktu procentowego, a stopa procentowa będzie ulegała zmianom w okresie trwania umowy pożyczki, w przypadku zmiany wysokości stopy referencyjnej dokonanej przez Radę Polityki Pieniężnej, o wartość, jaką Rada Polityki Pieniężnej obniżyła/podwyższyła wysokość tej stopy, od dnia następującego po dniu, w którym Rada Polityki Pieniężnej dokonała zmiany stopy referencyjnej. Marża (...) była stała, a maksymalna stopa procentowa nie mogła w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego.

Sąd Rejonowy ustalił, że rzeczywista stopa oprocentowania wynosiła 21,81 %, a całkowita kwota do zapłaty w dniu zawarcia umowy wynosiła 16452,41 zł.

Sąd Rejonowy ustalił, że zgodnie pkt 12 umowy, wpłaty dokonywane przez kredytobiorcę zaliczane były w pierwszej kolejności na pokrycie opłat z tytułu zwrotu kosztu ubezpieczenia, kosztów windykacji, prowizji i opłat, odsetek od kapitału przeterminowanego, a od dnia wytoczenia powództwa o zapłatę wierzytelności, odsetek jak od należności przeterminowanej od całości należności przeterminowanej, wymagalnych odsetek za okresy obrachunkowe, kapitału przeterminowanego, odsetek naliczonych od dnia wpłaty, a następnie kapitału pożyczki.

Sąd Rejonowy ustalił, że kredytobiorca obowiązany był do poniesienia kosztów: opłaty przygotowawczej w wysokości 85,60 zł, prowizji z tytułu udzielenia kredytu w wysokości 449,40 zł. W przypadku zaległości w spłacie pożyczki kredytobiorca zobowiązany był do uiszczenia na rzecz (...) opłat za czynności windykacyjne, których wysokość określona została w Tabeli Prowizji i Opłat.

Sąd Rejonowy wskazał, że w przypadku nieterminowej spłaty pożyczki należność z tego tytułu stawała się w dniu następnym należnością przeterminowaną. Od niespłaconego w całości lub części kapitału, a od dnia wniesienia powództwa od całości zadłużenia, pobierane były odsetki według stopu procentowej z pkt 18 umowy. (...) przysługiwało prawo wypowiedzenia umowy, a po upływie terminu wypowiedzenia umowa ulegała rozwiązaniu, co wiązało się z postawieniem zadłużenia w stan wymagalności.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 17 września 2014 roku powód wypłacił pozwanemu kwotę 10250,60 zł. W dniach 16 października 2014 roku i 13 listopada 2014 roku A. T. dokonał wpłat po 260,11 zł. Wpłatę z dnia 16 października 2014 roku powód zaliczył na poczet odsetek umownych (127,78 zł) oraz na poczet kapitału (132,33 zł), natomiast wpłatę z dnia 13 listopada 2014 roku zaliczył na poczet odsetek umownych (97,28 zł) oraz na poczet kapitału (162,83 zł).

Sąd Rejonowy ustalił, że postanowieniem z dnia 5 lutego 2015 roku, wydanym w sprawie (...), (...) w W. ogłosił upadłość (...) z możliwością zawarcia układu, powierzając sprawowanie zarządu całym majątkiem upadłego zarządcy – L. K.. Następnie postanowieniem z dnia 19 marca 2015 roku, wydanym w sprawie (...), Sąd ten zmienił dotychczasowy sposób prowadzenia postępowania upadłościowego na postępowanie obejmujące likwidację majątku padłego i ustanowił Syndyka – L. K..

Sąd Rejonowy ustalił, że w piśmie z dnia 14 marca 2016 roku powód wezwał A. T. do dobrowolnej spłaty zadłużenia w wysokości 3753,56 zł z odsetkami karnymi w kwocie 0,64 zł za każdy dzień zwłoki. Ponowne wezwanie skierowane zostało do pozwanego w dniu 25 kwietnia 2016 roku i opiewało na kwotę 4286,76 zł z odsetkami karnymi w kwocie 0,73 zł. Pismem z dnia 6 czerwca 2016 roku powód wypowiedział umowę pożyczki z zachowaniem trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia, wobec nieterminowej spłaty zobowiązań przez pozwanego. Przesyłka

zawierająca oświadczenie o wypowiedzeniu umowy nie została odebrana przez pozwanego i po drugim awizowaniu w dniu 29 czerwca 2016 roku została zwrócona.

Sąd Rejonowy wskazał dowody, na podstawie których dokonał ustaleń faktycznych, oraz przedstawił swoje stanowisko w zakresie oceny dowodów.

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisów art. 339 § 1 i 2 k.p.c. oraz wyjaśnił, że w rozpoznawanej sprawie zachodziły podstawy faktyczne do wydania wyroku zaocznego.

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisów art. 117 k.c., art. 117¹ k.c., art. 118 k.c., art. 120 § 1 k.c., art. 123 § 1 k.c., art. 124 k.c. i wyjaśnił, że obecne brzmienie art. 117 k.c. i art. 118 k.c., a także dodanie art. 117¹ k.c. nastąpiło po wejściu w życie z dniem 9 lipca 2018 roku ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy – Kodeks Cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 1104).

Sąd Rejonowy przytoczył treść przepisów zawartych w art. 5 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy – Kodeks Cywilny oraz niektórych innych ustaw i wskazał, że z okoliczności podniesionych przez pełnomocnika powoda wynikało, iż wymagalność dochodzonego roszczenia nastąpiła w dniu 1 sierpnia 2016 roku, kiedy to upłynął termin wypowiedzenia umowy pożyczki z dnia 16 września 2014 roku, przy uzasadnieniu, że raty pożyczki nie stanowiły świadczenia okresowego.

Sąd Rejonowy wyjaśnił, że w orzecznictwie wskazuje się jednak, że dla ustalenia terminu przedawnienia dochodzonego roszczenia z tytułu pożyczki decydujące znaczenie mają terminy wymagalności poszczególnych rat pożyczki, a nie data jej udzielenia.

Sąd Rejonowy uznał, że bieg przedawnienia rozpoczynał się odrębnie dla należności objętych poszczególnymi ratami po upływie płatności danej raty.

Wskazując, że pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 20 marca 2020 roku, Sąd Rejonowy uznał, że uległy już przedawnieniu należności z tytułu rat, których termin płatności przypadał przed dniem 1 stycznia 2016 roku.

Sąd Rejonowy wskazał, że z zestawienia sporządzonego przez stronę powodową wynikało, że po 1 stycznia 2016 roku wymagalne stało się roszczenie o zwrot kapitału w łącznej wysokości 8405,05 zł, a zatem brak jest podstaw, aby kwestionować zasadność roszczenia w tym zakresie.

Sąd Rejonowy wskazał, że podobna sytuacja występuje również w odniesieniu do odsetek kapitałowych w wysokości 10 % w skali roku naliczanych przez powoda. Po dniu 1 stycznia 2016 roku wymagalna z tego tytułu stała się kwota 452,74 zł:

- 29,94 zł od kwoty 8404,05 zł za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do 15 stycznia 2016 roku,
- 69,96 zł od kwoty 8236,99 zł za okres od 16 stycznia 2016 roku do 15 lutego 2016 roku,
- 64,11 zł od kwoty 8068,51 zł od dnia 16 lutego 2016 roku do dnia 15 marca 2016 roku,
- 67,05 zł od kwoty 7894,17 zł od dnia 16 marca 2016 roku do dnia 15 kwietnia 2016 roku,
- 63,47 zł od kwoty 7722,78 zł od dnia 16 kwietnia 2016 roku do dnia 15 maja 2016 roku,
- 64,10 zł od kwoty 7547,81 zł od dnia 16 maja 2016 roku do dnia 15 czerwca 2016 roku,
- 60,60 zł od kwoty 7373,48 zł od dnia 16 czerwca 2016 roku do dnia 15 lipca 2016 roku,
- 33,51 zł od kwoty 7195,64 zł od dnia 16 lipca 2016 roku do dnia 1 sierpnia 2016 roku.

Sąd Rejonowy uznał, że brak jest również podstaw, aby kwestionować roszczenie z tytułu odsetek za opóźnienie od kwot kapitału rat wymagalnych po 1 stycznia 2016 roku. W zestawieniu sporządzonym przez powoda wskazano, że wymagalność należności z tytułu kapitału stała się wymagalna w wysokości:

- 1) 167,06 zł w dniu 15 stycznia 2016 roku,
- 2) 168,48 zł w dniu 15 lutego 2016 roku,
- 3) 174,34 w dniu 15 marca 2016 roku,
- 4) 171,39 zł w dniu 15 kwietnia 2016 roku,
- 5) 174,97 zł w dniu 15 maja 2016 roku,
- 6) 174,34 zł w dniu 16 czerwca 2016 roku,
- 7) 171,84 zł w dniu 15 lipca 2016 roku,

zaś od rozwiązania umowy w dniu 1 sierpnia 2016 roku stała się również wymagalna kwota 7195,64 zł z tytułu kapitału.

Sąd Rejonowy wskazał, że łącznie odsetki za opóźnienie w wysokości 10 % w skali roku obliczone od wymienionych kwot za okres od następnego dnia po ich wymagalności do dnia 18 marca 2019 roku wynosiły 2195,86 zł:

- 53 zł z tytułu odsetek od kwoty 167,06 zł od dnia 16 stycznia 2016 roku,
- 52,02 zł z tytułu odsetek od kwoty 168,48 zł od dnia 16 lutego 2016 roku,
- 52,45 zł z tytułu odsetek od kwoty 174,34 zł od dnia 16 marca 2016 roku,
- 50,10 zł z tytułu odsetek od kwoty 171,39 zł od dnia 16 kwietnia 2016 roku,
- 49,66 zł z tytułu odsetek od kwoty 174,97 zł od dnia 16 maja 2016 roku,
- 48,01 zł z tytułu odsetek od kwoty 174,35 zł od dnia 16 lipca 2016 roku
- 1890,58 zł z tytułu odsetek od kwoty 7195,64 zł od dnia 1 sierpnia 2016 roku do dnia 18 marca 2019 roku,

to jest łącznie 2195,83 zł.

Sąd Rejonowy wskazał, że wprawdzie pozwany nie podniósł zarzutu przedawnienia roszczenia, ale zawierając umowę działał jako konsument, co w świetle art. 117 § 2¹ k.c., który znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie, wyklucza możliwość uwzględnienia roszczenia. Powołany przepis przewiduje skutek przedawnienia z mocy prawa i stanowi „*lex specialis* do normy wyrażonej w art. 117 § 2 k.c.”.

Brak jest też podstaw pozwalających na zastosowanie art. 117¹ k.c., z uwagi na znaczną długość okresu od upływu terminu przedawnienia do wytoczenia powództwa oraz fakt, że strona powodowa nie przytoczyła jakichkolwiek innych okoliczności wymienionych w powołanych przepisach.

Sąd Rejonowy uznał, że powództwo „nie zasługuje” na uwzględnienie do kwoty 8404,05 zł z tytułu kapitału, 54 zł z tytułu kosztów, 452,74 zł z tytułu odsetek kapitałowych oraz 2195,83 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek za opóźnienie. W pozostałym zakresie dochodzone roszczenie uległo przedawnieniu zarówno co do pozostałej kwoty kapitału pożyczki, odsetek kapitałowych oraz odsetek za opóźnienie, których termin wymagalności przypadał po dniu 1 stycznia 2016 roku.

Sąd Rejonowy wskazał, że ze względu na przeoczenie, na rzecz powoda została zasądzona z tytułu skapitalizowanych odsetek za opóźnienie jedynie kwota 272,02 zł.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach procesu Sąd Rejonowy wskazał przepisy art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c.

*

Od wyroku z dnia 14 lipca 2020 roku apelację wniósł powód, reprezentowany przez pełnomocnika, wskazując, że zaskarża wyrok w punkcie II „w zakresie, w jakim Sąd I instancji oddalił powództwo o kwotę 5860,97 zł wraz z zawnioskowanymi odsetkami”.

Powód zarzucił:

„I. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a) art. 118 k.c. w zw. z art. 120 § 1 k.c. w zw. z art. 69 ust. 1 Prawa bankowego w zw. w zw. z art. 3 Ustawy o Spółdzielczych Kasach Oszczędnościowo – Kredytowych z dnia 5 listopada 2009 r. dalej: „Ustawa o (...)” z art. 3 ust 2 pkt 2 ustawy o kredycie konsumenckim poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu w sposób domyślny przez Sąd I instancji, że spłata kredytu w ratach mimo, że nie jest świadczeniem okresowym, to przedawania się w terminach liczonych oddzielnie dla każdej z rat, podczas gdy świadczenie to jest świadczeniem jednorazowym albowiem z góry znana jest wysokość całego zobowiązania, a ustalenia dotyczące rat oraz spłaty zobowiązania w części jest tylko ustalonym przez strony sposobem wykonania zobowiązania;

a w przypadku nie uwzględnienia powyższego, podniósł także zarzut naruszenia:

b) art. 117¹ § 1 i § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie i uwzględnienie zarzutu przedawnienia, mimo że w sprawie zaistniały szczególne okoliczności, gdyż i) roszczenia dochodzone w niniejszym postępowaniu, jako związane z działalnością gospodarczą, przedawniają się w krótkim, zaledwie 3 letnim okresie przedawnienia, ii) w stosunku do kredytodawcy ogłoszono upadłość, której przyczyną były m.in. zaniechania w spłacie zobowiązań przez kredytobiorców, a po stronie powodowej występuje Syndyk masy upadłości, który przejął zarząd nad majątkiem upadłego dopiero z chwilą ogłoszenia upadłości i przed przystąpieniem do sądowego dochodzenia wierzytelności musiał podjąć szereg czynności organizacyjno – porządkowych by m.in. sporządzić spis inwentarza i sporządzić sprawozdanie finansowe oraz uporządkować stosunki prawne z ok. 80 tys. członkami upadłej Kasy i innymi podmiotami, z powodu, których Syndyk nie mógł wcześniej wystąpić przeciwko Pozwanemu do Sądu;

II. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy, a mianowicie;

c) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z pkt 4, w zw. z pkt 10 Umowy kredytu (kredyt konsumencki) nr (...) poprzez niedokonanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego i pominięcie w ocenie, że Strony w pkt 4 i 10 Umowy ustaliły jedną datę zwrotu kredytu tj. 15 września 2019 r.”.

Powód wniósł o:

„1. zmianę pkt II wyroku i zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda dalszej części roszczenia głównego w wysokości 5 860,97 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w stosunku roku, ale nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od 18 marca 2019 r. do dnia zapłaty,

2. zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w postępowaniu przez Sądem II instancji.

jak również o:

3. wyznaczenie rozprawy celem rozpoznania apelacji”1 (k. 139-150).

÷

Na rozprawie apelacyjnej strony nie zajęły stanowiska.

*

Postanowieniem z dnia 6 lipca 2021 roku Sąd Rejonowy L. w L. dokonał wykładni wyroku z dnia 14 lipca 2020 roku i wyjaśnił, że kwota 778,76 zł obejmuje odsetki kapitałowe w kwocie 452,74 zł, 54 zł z tytułu kosztów windykacji oraz kwotę 272,02 zł z tytułu części skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w wysokości 10 % w skali roku, naliczonych od kwot wskazanych w akapicie drugim na stronie ósmej uzasadnienia, w łącznej wysokości 2195,83 zł, przy czym na skutek przeoczenia w treści wyroku zasądzono z tytułu skapitalizowanych odsetek za opóźnienie jedynie kwotę 272,02 zł (k. 180).

*

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Do rozpoznania apelacji mają zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu obowiązującym od dnia 7 listopada 2019 roku.

Przepis art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1469) stanowi, że do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 1 i art. 5, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Do wniesionej apelacji nie ma natomiast zastosowania przepis art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.

÷

Apelacja powoda jest zasadna tylko częściowo i z innych przyczyn, niż podniesione w jej treści jako zarzuty apelacyjne.

Na wstępie należy wyjaśnić, w jakiej części Sąd pierwszej instancji uznał dochodzone przez powoda roszczenia za uzasadnione oraz w jakiej części roszczenia te faktycznie uwzględnił, ponieważ występujące liczenie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku oczywiste omyłki, w szczególności w oznaczeniu kwot, jak również oczywisty błąd polegający na niewłaściwym zastosowaniu przepisu art. 481 k.c. w odniesieniu do żądania zasądzenia odsetek za opóźnienie i zasądzeniu tylko części tych odsetek, chociaż żądanie z tego tytułu było uzasadnione w szerszym zakresie, nie ułatwiają odpowiedzi na postawione wyżej pytania.

Po pierwsze, wypowiedź zawartą w ostatnim akapicie na stronie 8 uzasadnienia zaskarżonego wyroku należy rozumieć w taki sposób, że Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie w następującym zakresie:

- 1) co do kwoty 8404,05 zł z tytułu „kapitału”, czyli zwrotu pożyczki,
- 2) co do kwoty 54 zł z tytułu kosztów,
- 3) co do kwoty 452,74 zł z tytułu odsetek kapitałowych,
- 4) co do kwoty 2195,83 zł z tytułu odsetek za opóźnienie.

Stwierdzenie Sądu Rejonowego, że w powyższym wyżej zakresie „powództwo nie zasługuje na uwzględnienie”, należy potraktować jako oczywistą omyłkę (błąd pisarski). Zarówno ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, jak i

pozostała treść uzasadnienia, a wreszcie treść wyroku z dnia 14 lipca 2020 roku wskazują, że Sąd Rejonowy uznał, że we wskazanym wyżej zakresie powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Po drugie, kwota „kapitału”, w zakresie której Sąd Rejonowy uznał roszczenie powoda za uzasadnione, to kwota 8404,05 zł, wskazana na stronie 8 uzasadnienia wyroku oraz osobno wymieniona w punkcie I wyroku z dnia 14 lipca 2020 roku. Wskazanie na stronie 7 uzasadnienia tego wyroku, że miałyby chodzić o kwotę 8405,05 zł, a więc o 1 zł wyższą niż wcześniej wymieniona, stanowi oczywistą omyłkę. Suma rat pożyczki (kapitału) wymagalnych po dniu 1 stycznia 2016 roku, wskazanych w zestawieniu na karcie 19, do którego odwołuje się Sąd pierwszej instancji, to 8404,05 zł, nie zaś 8405,05 zł.

Po trzecie, suma kwot częściowych z tytułu odsetek za opóźnienie, wskazanych na stronie 8 uzasadnienia, to 2195,82 zł, a nie 2195,86 zł lub 2195,83 zł, jak wskazuje sprzecznie Sąd pierwszej instancji.

Po czwarte, z uzasadnienia zaskarżonego wyroku oraz z postanowienia z dnia 6 lipca 2021 roku wynika, że kwota 9182,81 zł zasądzona w wyroku z dnia 14 lipca 2020 roku obejmuje:

- 1) roszczenie z tytułu kapitału pożyczki – 8404,05 zł, które nie uległo przedawnieniu,
- 2) odsetki kapitałowe – 452,74 zł, które nie uległy przedawnieniu,
- 3) koszty – 54 zł,
- 4) odsetki za opóźnienie – 272,02 zł, mające stanowić część nieprzedawnionych odsetek za opóźnienie.

Odnosząc się do ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji, należy stwierdzić, że prawidłowe są ustalenia faktyczne tego Sądu, przedstawione na stronach 2-4 uzasadnienia zaskarżonego wyroku.

Wskazanie przez Sąd Rejonowy na stronie 7 uzasadnienia, że pozew w rozpoznawanej sprawie wniesiony został w dniu 20 marca 2020 roku, stanowi oczywistą omyłkę, ponieważ ze wstępnej części uzasadnienia wynika, że miało to miejsce w dniu 20 marca 2019 roku i taka też data wynika z akt elektronicznego postępowania upominawczego, w którym pozew został wniesiony. Dzień wniesienia pozwu był w rozpoznawanej sprawie okolicznością mającą istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia merytorycznego, ponieważ wniesienie pozwu stanowiło czynność prawną powodującą przerwanie biegu przedawnienia tych dochodzonych w pozwie roszczeń, które w chwili wniesienia pozwu nie były jeszcze przedawnione (art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c.).

Pomimo omówionej wyżej oczywistej omyłki dotyczącej oznaczenia daty dnia wniesienia pozwu, Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, że w stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy przedawnieniu uległo roszczenie o zapłatę tych rat pożyczki, których termin płatności przypadał przed dniem 1 stycznia 2016 roku.

Sąd Rejonowy przytoczył właściwe przepisy Kodeksu cywilnego oraz ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw.

Sąd Rejonowy trafnie również przyjął, że bieg przedawnienia roszczeń o zapłatę poszczególnych rat pożyczki rozpoczął się odrębnie dla każdej z rat z chwilą wymagalności danej raty.

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw weszła w życie – co do zasady – w dniu 9 lipca 2018 roku (art. 8 ustawy).

Przepis art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku stanowi, że do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Przepis art. 118 k.c., w brzmieniu ustalonym przez przepis art. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku stanowi, że jeżeli przepis szczególnie nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia

okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata.

Z powołanych przepisów wynika, że jeżeli termin przedawnienia roszczenia według przepisów dotychczasowych (obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku) upływałby w dniu 9 lipca 2018 roku lub później, lecz przed dniem 1 stycznia 2019 roku, to koniec terminu przedawnienia takiego roszczenia przypada na dzień 31 grudnia 2018 roku.

W rozpoznawanej sprawie pozew został wniesiony do sądu w dniu 20 marca 2019 roku i spowodował przerwanie biegu przedawnienia roszczeń jeszcze nie przedawnionych w tym dniu, czyli tych wszystkich roszczeń, co do których terminy przedawnienia nie upłynęły jeszcze w dniu 20 marca 2019 roku.

W dniu 20 marca 2019 roku nie były przedawnione te wszystkie roszczenia powoda, które stały się wymagalne od dnia 1 stycznia 2016 roku.

Prawidłowo Sąd Rejonowy ustalił, że po dniu 31 grudnia 2015 roku stały się wymagalne roszczenia o zapłatę rat pożyczki z tytułu zapłaty kapitału tej pożyczki na łączną kwotę 8404,05 zł. W tym zakresie roszczenie powoda objęte pozwem nie uległo przedawnieniu.

Roszczenia o zapłatę rat pożyczki, które stały się wymagalne do dnia 31 grudnia 2015 roku, uległy natomiast przedawnieniu.

÷

Jeżeli chodzi o roszczenie o zapłatę odsetek kapitałowych, to w rozpoznawanej sprawie doszło do naruszenia prawa materialnego przez Sąd Rejonowy przez niezastosowanie przepisu art. 360 k.c. w odniesieniu do roszczenia o zapłatę odsetek kapitałowych za okres od 16 grudnia 2015 roku do dnia 15 stycznia 2016 roku.

Pomimo braku takiego zarzutu w apelacji, Sąd Okręgowy, jako sąd odwoławczy, w granicach zaskarżenia bierze z urzędu pod uwagę naruszenie prawa materialnego przez Sąd pierwszej instancji, nawet bez powołania się na nie stron2.

Odsetki kapitałowe, a więc zastrzeżone jako wynagrodzenie za korzystanie z udostępnionego kapitału pieniężnego, mają inny charakter niż odsetki za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego. Choć odsetki kapitałowe są świadczeniem okresowym, to jednak nie stają się wymagalne osobno w każdym dniu korzystania z kapitału, chyba że umówiono się inaczej.

Przepis art. 360 k.c. stanowi, że w braku odmiennego zastrzeżenia co do terminu płatności odsetek są one płatne co roku z dołu, a jeżeli termin płatności sumy pieniężnej jest krótszy niż rok – jednocześnie z zapłatą tej sumy.

Powołany przepis dotyczy właśnie odsetek kapitałowych.

Z zestawienia sporządzonego przez powoda (k. 19), a także z dokumentów przedstawionych przez powoda, a mianowicie umowy pożyczki z załącznikami (k. 39-48), wynika, że roszczenie o zapłatę kwoty odsetek kapitałowych od kwoty 8404,05 zł za okres od dnia 16 grudnia 2016 roku do dnia 15 stycznia 2016 roku stało się wymagalne w dniu 15 stycznia 2016 roku. Sąd Rejonowy błędnie zatem przyjął, że roszczenie o zapłatę odsetek kapitałowych od kwoty 8404,05 zł za okres od dnia 16 grudnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku uległo przedawnieniu. Roszczenie za ten okres stało się wymagalne dopiero z upływem dnia 15 stycznia 2016 roku.

Według wyliczenia powoda, odsetki kapitałowe od kwoty 8404,05 zł za okres od dnia 16 grudnia 2015 roku do dnia 15 stycznia 2016 roku wynosiły ostatecznie (po uwzględnieniu zmiany stopy procentowej) 71,38 zł (k. 19).

Sąd Rejonowy zasądził kwotę 29,94 zł z tytułu odsetek kapitałowych od kwoty 8404,05 zł za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 15 stycznia 2016 roku. W związku z tym należało zasądzić na rzecz powoda dodatkowo kwotę 41,44 zł, a więc odsetki kapitałowe od kwoty 8404,05 zł za okres od dnia 16 grudnia 2015 roku do dnia 15 stycznia 2016 roku.

Kwota 41,44 zł podlegała zasądzeniu z odsetkami za fakt opóźnienia za okres od dnia 20 marca 2019 roku, w więc od dnia wniesienia pozwu, do dnia zapłaty, według stopy procentowej wskazanej w pozwie.

Odsetki od kwoty 41,44 zł nie zostały natomiast zasądzone za okres od dnia 18 marca 2019 roku do dnia 19 marca 2019 roku, objęty żądaniem pozwu, ponieważ przepis art. 482 § 2 k.c. został uchylony z dniem 15 lutego 2019 roku.

÷

Mając na uwadze powyższe rozważania, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił częściowo zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że zasądził od A. T. na rzecz (...) w W. w upadłości likwidacyjnej dodatkowo kwotę 41,44 zł z tytułu odsetek kapitałowych z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w stosunku rocznym, lecz nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, od dnia 20 marca 2019 roku do dnia zapłaty.

*

Apelacja powoda jest częściowo zasadna, gdy chodzi o rozstrzygnięcie oddalające żądanie powoda o zapłatę odsetek za opóźnienie w płatności kredytu.

Sam Sąd Rejonowy wskazał w uzasadnieniu wyroku, że zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 272,02 zł z tytułu odsetek za fakt opóźnienia, chociaż w rzeczywistości powodowi przysługiwały odsetki w kwocie 2195,82 zł.

Podzielając stanowisko Sądu Rejonowego co do tego, że w świetle ustalonego stanu faktycznego zasadne było roszczenie powoda o zapłatę odsetek w kwocie wyższej niż 272,02 zł, należy stwierdzić, że:

1) zasądzając odsetki za fakt opóźnienia w rozmiarze mniejszym niż przysługiwał powodowi, Sąd Rejonowy niewłaściwie zastosował przepis art. 481 § 1 k.c., a jednocześnie

2) Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy w omawianym w zakresie, ponieważ w rzeczywistości nie wiadomo, za jaki konkretnie okres lub okresy i od jakiej kwoty lub kwot Sąd ten zasądził odsetki w kwocie 272,02 zł.

Trafnie Sąd Rejonowy przyjął, że roszczenie z tytułu odsetek za fakt opóźnienia w spłacie pożyczki uległo częściowo przedawnieniu.

Przedawnieniu uległy wszystkie odsetki za opóźnienie, które powstały i zarazem stały się wymagalne przed dniem 1 stycznia 2016 roku. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego i sądów powszechnych, roszczenie o odsetki za opóźnienie staje się wymagalne osobno w każdym dniu opóźnienia i w związku z tym przedawnia się osobno za każdy dzień opóźnienia³.

Przedawnieniu uległy również odsetki za opóźnienie, które wprawdzie odnoszą się do okresu od dnia 1 stycznia 2016 roku, ale dotyczą opóźnienia w zapłacie tych roszczeń z tytułu zwrotu rat pożyczki, które powstały i stały się wymagalne przed dniem 1 stycznia 2016 roku. Roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się bowiem najpóźniej z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego⁴.

Sąd Rejonowy trafnie wyjaśnił w akapicie drugim na stronie 8 uzasadnienia wyroku od jakich kwot i za jakie okresy nie uległy przedawnieniu odsetki za opóźnienie w ramach żądania dochodzonego przez powoda, a określonego przez powoda na kwotę 2958,46 zł.

Suma wyliczonych przez Sąd Rejonowy odsetek wynosi 2195,82 zł (nie zaś 2195,83 zł lub 2195,86 zł).

Sąd Rejonowy wprawdzie zasądził z tytułu odsetek za fakt opóźnienia kwotę 272,02 zł, jednak z uzasadnienia zaskarżonego wyroku nie wynika, za jaki konkretnie okres lub okresy (lub dni) oraz od jakiej konkretnie kwoty lub kwot ta kwota została naliczona, a tym samym zasądzona. Odpowiedzi tej nie daje również postanowienie z dnia 6 lipca 2021 roku, wskazując jedynie, że kwota ta stanowi część odsetek za opóźnienie, których wyliczenie zostało przedstawione na stronie 8 uzasadnienia. Postanowienie z dnia 6 lipca 2021 roku zawęża jedynie zakres, w którym może się „mieścić” zasądzona kwota 272,02 zł.

W związku jednak z tym, że:

1) pierwotne uzasadnienie wyroku nie zawierało jednoznacznego wskazania, że kwota 272,02 zł mieści się w tej podstawie faktycznej, która wyznaczała kwotę 2195,82 zł z tytułu odsetek za fakt opóźnienia, a

2) Sąd Rejonowy nie powołał się na zasadę, że roszczenie o odsetki za opóźnienie przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia się roszczenia głównego (Sąd Rejonowy stwierdził jedynie, że uległo przedawnieniu roszczenie o zapłatę odsetek za opóźnienie, „których termin wymagalności przypadał po 1 stycznia 2016 roku” (s. 9 uzasadnienia), co nie jest w pełnym zakresie twierdzeniem prawdziwym),

Sąd Okręgowy uznał, że postanowienie z dnia 6 lipca 2021 roku nie wyjaśnia dostatecznie wątpliwości, czy przez pomyłkę kwota 272,02 zł nie została pierwotnie zasądzona także z tytułu odsetek za opóźnienie w zapłacie kwoty lub kwot, które uległy przedawnieniu najpóźniej z dniem 31 grudnia 2018 roku, a więc były wymagalne do dnia 31 grudnia 2015 roku.

Z zestawienia na karcie 21 wynika, że za okres od 15 grudnia 2014 roku do 15 stycznia 2016 roku powód dochodził odsetek za opóźnienie w kwocie 113,63 zł, a za okres od dnia 16 stycznia 2016 roku do dnia 18 marca 2019 roku kwoty 2844,83 zł.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy uznał, że zaskarżony wyrok powinien zostać uchylony w części oddalającej powództwo o zapłatę kwoty 2572,81 zł, stanowiącej różnicę pomiędzy kwotą 2844,83 zł i kwotą 272,02 zł, chociaż ze wskazanego wyżej zestawienia wynika, że kwota 2844,83 zł obejmuje także odsetki za opóźnienie naliczone od kwot, które stały się wymagalne przed dniem 1 stycznia 2016 roku.

÷

W związku z powyższym, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok:

1) w punkcie II w części oddalającej powództwo o zapłatę kwoty 2572,81 zł z tytułu odsetek za opóźnienie w zwrocie pożyczki z odsetkami od tej kwoty w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w stosunku rocznym, lecz nie więcej niż w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, od dnia 18 marca 2019 roku do dnia zapłaty,

2) w punkcie III w całości

i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu (...)w L. do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

Uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie III, a więc w zakresie orzekającym o kosztach procesu za pierwszą instancję, było konsekwencją częściowego uchylenia tego wyroku w punkcie II.

Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie III zaskarżonego wyroku jest integralnie związane z orzeczeniem kończącym całą sprawę w pierwszej instancji. Częściowe uchylenie wyroku w zakresie orzekającym co do istoty sprawy skutkowało tym, że na chwilę obecną sprawa nie zakończyła się jeszcze w całości.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy rozstrzygnie żądanie, w zakresie którego wyrok został uchylony, a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania, mając na względzie przy rozstrzygnięciu tego żądania konieczność

wskazania, za jaki okres lub okresy zostaną zasądzone kwotowo odsetki za opóźnienie, oraz zasadę, że roszczenie o odsetki za opóźnienie staje się wymagalne osobno w każdym dniu opóźnienia i w związku z tym przedawnia się osobno za każdy dzień opóźnienia.

Sąd będzie miał również na uwadze okoliczność, że w ramach dochodzonego przez powoda żądania odsetek za fakt opóźnienia została już zasądzona kwota 272,02 zł i podejmie próbę ustalenia, za jaki konkretnie okres lub okresy oraz od jakiej kwoty lub kwot kwota ta została zasądzona.

W przypadku uwzględnienia przez sąd tylko części dochodzonego przez powoda żądania odsetek za fakt opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego, uwzględnione żądanie powinno odnosić się do konkretnego okresu lub konkretnych okresów opóźnienia, właśnie w myśl zasady, że roszczenie z tytułu odsetek powstaje osobno za każdy dzień opóźnienia i w związku z tym staje się wymagalne osobno za każdy dzień opóźnienia. Co najmniej w uzasadnieniu wyroku sąd powinien zatem oznaczyć dokładnie podstawę faktyczną uwzględnionego żądania, poprzez wskazanie konkretnego okresu lub konkretnych okresów opóźnienia, za które żądanie zostało uwzględnione. Wskazanie samej kwoty zasądzonego roszczenia, bez odniesienia go do wyznaczonej konkretnymi dniami lub okresami kalendarzowymi, oznacza nierozpoznanie istoty sprawy, ponieważ nie pozwala na wyznaczenie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia (art. 366 k.c.).

*

W pozostałej części apelacja powoda jest bezzasadna i w związku z tym podlega uchyleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Oczywiście bezzasadne są zarzuty przytoczone w punktach I a) i II części wstępnej apelacji.

Świadczenie z tytułu zwrotu pożyczki lub kredytu nie jest świadczeniem okresowym, nawet jeżeli płatność tego świadczenia miałyby nastąpić w ratach. Nie oznacza to jednak, że wymagalność świadczenia z tytułu zwrotu pożyczki lub kredytu nie może nastąpić w różnych dniach w odniesieniu do poszczególnych części takiego świadczenia. To strony umowy pożyczki lub kredytu określają terminy wymagalności roszczenia o zwrot całości lub poszczególnych części roszczenia z tytułu zwrotu kredytu lub pożyczki. W braku takiego określenia termin wymagalności roszczenia o zwrot pożyczki wynika z przepisu art. 723 k.c.

W powszechnej praktyce w umowach pożyczki lub kredytu, zawieranych na okres dłuższy niż kilka miesięcy przez podmioty prowadzące działalność pożyczkowo-kredytową, zamieszczone są postanowienia umowne przewidujące spełnienie świadczenia z tytułu zwrotu pożyczki lub kredytu w ratach i określające terminy płatności poszczególnych rat. Z chwilą nadejścia terminu płatności poszczególnej raty roszczenie z tego tytułu staje się wymagalne. Powyższe stanowisko znajduje dodatkowe uzasadnienie w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2021 roku, III CZP 17/21.

Przyjęcie, jak chce pozwany, że roszczenie o zwrot pożyczki miałyby stać się wymagalne z chwilą nadejścia terminu płatności ostatniej raty, nie tylko nie znajduje potwierdzenia w treści umowy z dnia 16 września 2014 roku, ale oznacza w rzeczywistości, że rozłożenie świadczenia jednorazowego miałyby służyć wyłącznie interesom pożyczkodawcy. Pozwany byłby bowiem uprawniony do dochodzenia roszczeń z tytułu zwrotu pożyczki i wypowiedzenia umowy, chociaż roszczenia te nie byłyby jeszcze wymagalne w znaczeniu określonym przez przepis art. 120 § 1 k.c. Na gruncie przepisów Kodeksu cywilnego nie ma jednak zróżnicowania znaczenia pojęcia „wymagalności roszczenia” w zależności od tego, czy chodzi o konkretyzację czasową obowiązku spełnienia świadczenia przez dłużnika i możliwość dochodzenia roszczenia przez wierzyciela, czy też chodzi o rozpoczęcie biegu przedawnienia roszczenia.

Powyższy brak zróżnicowania widoczny jest zwłaszcza w przypadku pożyczek i kredytów długoterminowych. Przykładowo, przy założeniu, że umowa kredytu zostałaby zawarta na okres trzydziestu lat, nie do przyjęcia byłoby stanowisko, że termin przedawnienia roszczeń kredytodawcy o zwrot kredytu rozpocznie się dopiero po upływie trzydziestu lat, a roszczenia kredytodawcy o zapłatę poszczególnych części tego kredytu będą wymagalne w związku z nadejściem terminów płatności tych części.

Oczywiście możliwe jest zawarcie umowy, w której termin spełnienia świadczenia zostanie określony na trzydzieści lat, a termin ten będzie zastrzeżony na korzyść dłużnika, czy to wyraźnie w umowie, czy też na podstawie art. 457 k.c., jednak w praktyce takie umowy nie występują, ponieważ żaden kredytodawca nie podejmie ryzyka, że uzyska zwrot całości kredytu dopiero po upływie trzydziestu lat, bez możliwości dochodzenia od kredytobiorcy wcześniejszego zwrotu.

÷

Oczywiście bezzasadny jest zarzut naruszenia przepisów art. 117¹ § 1 i 2 k.c. W rozpoznawanej sprawie nie zachodzą okoliczności faktyczne, które uzasadniałyby zastosowanie powołanych przepisów.

Termin trzyletni od dnia wymagalności poszczególnych roszczeń był wystarczający do ich dochodzenia. Pozew w rozpoznawanej sprawie został wniesiony po upływie półtora roku po tym, jak przedawniło się roszczenie o zapłatę pierwszej zaległej raty pożyczki.

Powód nie powołuje się przy tym na żadne okoliczności faktyczne leżące po stronie pozwanego, poza samym faktem braku spełnienia świadczenia, które miałyby wpływ na ocenę, że względy słuszności przemawiają przeciwko uwzględnieniu upływu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi.

Okoliczności leżące po stronie powoda w rozpoznawanej sprawie nie uzasadniają zastosowania przepisów art. 117¹ § 1 i 2 k.c. Udzielanie przez (...) w W. kredytów i pożyczek na szeroką skalę oraz zaniechania organów w zakresie dochodzenia roszczeń z tego tytułu, nawet jeżeli doprowadziły do ogłoszenia upadłości tej Kasy, powinny skutkować odpowiedzialnością odszkodowawczą i prawnokarną członków organów tego podmiotu, nie zaś przerzucaniem skutków własnych zaniedbań na dłużników będących konsumentami.

*

Na podstawie art. 108 § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy pozostawił Sądowi Rejonowemu rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.

*

Z tych wszystkich względów i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

1 Przytoczono dosłowne brzmienie zarzutów i wniosków apelacyjnych.

2 Por.: wyrok SN z dnia 15 maja 2001 roku, I CKN 350/00, Lex nr 52667; postanowienie SN z dnia 4 października 2002 roku, III CZP 62/02, OSN C 2004, z. 1, poz. 7; wyrok z dnia 11 marca 2004 roku, V CK 328/03, Lex nr 183779; wyrok SN z dnia 14 lipca 2004 roku, IV CK 544/03, Lex nr 116591; wyrok SN z dnia 24 czerwca 2005 roku, V CK 704/04, Lex nr 180875; wyrok SN z dnia 25 sierpnia 2004 roku, I PK 22/03, OSN P 2005, z. 6, poz. 80; uchwała SN z dnia 31 stycznia 2008 roku, III CZP 49/07, OSN C 2008, z. 6, poz. 55.

3 Por.: uchwałę SN z dnia 5 kwietnia 1991 roku, III CZP 20/91, OSN C 1991, z. 10-12, poz. 120 i uchwałę SN z dnia 5 kwietnia 1991 roku, III CZP 21/91, OSN C 1991, z. 10-12, poz. 121.

4 Por. uchwałę SN z dnia 26 stycznia 2005 roku, III CZP 42/04, OSN C 2005, z. 9, poz. 149.